

ΕΤΟΣ 67ον

24 Νοεμβρίου 2019

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 47 (3469)

ΣΥΝΕΡΓΟΙ ΣΤΗ ΔΩΡΕΑΝ ΣΩΤΗΡΙΑ

Συνηθισμένος τρόπος προσέλιξης του καταναλωτικού κοινού είναι η αναγραφή των λέξεων «δωρεάν» ή «προσφορά» πάνω στα διάφορα προϊόντα. Προφανώς αποτελεί άπατηλό διαφημιστικό τέχνασμα, και όχι βέβαια φιλοanthropicή πρωτοβουλία της παραγωγού εταιρείας.

Ἀλήθεια ἢ παραπλάνηση;

Στό σημερινό αποστολικό ανάγνωσμα ὁ ἀπόστολος Παῦλος μέ χειμαρρώδη λόγο προβάλλει τό ὕψιστο «προϊόν» τῆς θείας ἀγάπης, τῆ σωτηρία μας· καί ἐπαναλαμβάνοντας δύο φορές τή φράση «χάριτι ἐστε σεσωσμένοι» καί μία φορά ἀναφέροντας ὅτι «Θεοῦ τό δῶρον» τονίζει πρωτίστως ὅτι πρόκειται γιά «δωρεάν» σωτηρία. Ἐκεῖ ὅμως πού ἡ ἐπανάληψη γίνεται προκλητική εἶναι ἡ ἀναφορά στόν ποικίλο πλοῦτο τοῦ Θεοῦ· ἀπό τήν ἀρχή τῆς ἐπιστολῆς του πρός τοὺς Ἐφεσίους ἔχει τέσσερις φορές μιλήσει γι' αὐτόν: «πλοῦτον χάριτος», «πλοῦτον ἐλέους», «πλοῦτον ἀγάπης», «πλοῦτον κληρονομίας». Ἔτσι ἕνας ἐπιπόθιος ἀναγνώστης τῆς ἐπιστολῆς θά μπορούσε ἀνετα νά ἐνθουσιαστεί ἐκτιμώντας ὅτι μέ ἕνα τόσο πλούσιο καί τόσο εὐσπλαχνο δωρεοδότη Κύριο, ὅπως ὁποτε εἶναι «πλάτεια ἡ πύλη καί εὐρύχωρος ἡ ὁδός ἡ ἀπάγουσα» στή σωτηρία.

Σίγουρα μιά τέτοια ἐκτίμηση ἀποτελεῖ ὀλέθρια διαστρέβλωση τοῦ ἀποστολικοῦ κηρύγματος, πού δυστυχῶς «εὐδοκίμησε» στή δυτική χριστιανοσύνη. Ἕνας Ἀμερικανός, πού μεταστράφηκε στήν Ὀρθοδοξία, γράφει χαρακτηριστικά: «Μιά θλιβερή συνέπεια τῆς σύγχρονης προτεσταντικῆς σύγκυσης εἶναι ἡ ἀπογοήτευση ἐκείνων, στοὺς ὁποίους δόθηκε ἕνας ψεύτικος κατάλογος ἀγαθῶν, μέ πρώτη στή σειρά τήν ἄμεση καί εὐκόλη σωτηρία καί δεύτερη τήν ὑπόσχεση γιά χωρίς κόπο μετάνοια καί ἐσωτερική ἀλλαγῆ· τοὺς δόθηκε νά καταλάβουν ἐσφαλμένα ὅτι μέ ἕναν ἀνώδυνο καί ἀπλοποιντικό τύπο ἀναγέν-

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Έφεσ. β' 4-10)

Ἡ σωτηρία μας εἶναι δῶρο Θεοῦ

Ἀδελφοί, ὁ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἦν ἡγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ· χάριτι ἐστε σεσωσμένοι· καὶ συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τῇ γὰρ χάριτι ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, Θεοῦ τὸ δῶρον· οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μὴ τις καυχῆσθαι. Αὐτοῦ γὰρ ἐσμεν πῶμα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

νησης ὅλα θά πᾶνε καλῶς». Ἴδου τὰ παραπληντικά «δωρεάν», πού ἀναφέρθηκαν στὴν ἀρχή.

Χάρη καὶ χρέος

Ὅπωςδήποτε δὲν εἶχε καμιά πρόθεση ὁ Παῦλος νά «διαφημίσει» τέτοια σωτηρία, ὅταν ἔγραφε στοὺς Ἐφεσίους. Σαφῶς θά ἔφριπτε ἀκούγοντας τὴν ἀπαράδεκτη παρερμηνεία τῶν λόγων του. Καί εἶναι μὲν πρόδηλο τὸ κεντρικὸ μῆνυμα ὅλης τῆς περικοπῆς ὅτι ἡ σωτηρία δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα ἀνθρώπων προσπάθειων, ἀλλὰ δωρεὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Οὔτε οἱ ἀρετές, ὅπως τίς δίδασκαν οἱ ἐθνικοὶ φιλόσοφοι, οὔτε ἡ τήρηση τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου (ποιοὶ ἄραγε τὸν τηροῦσε τέλεια;) μπορούσαν νά σώσουν τὸν ἄνθρωπο. Ναί, ἤμασταν «υἱοὶ τῆς ἀπειθείας» καὶ «τέκνα φύσει ὀργῆς»· ἤμασταν «νεκροὶ τοῖς παραπτώμασι καὶ ταῖς ἀμαρτίαις». Καί, ναί, ὁ Θεὸς μᾶς «συνεζωοποίησεν... συνήγειρεν καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ». Ἔως φανταστοῦμε δικαστὴ νά δικάζει κατηγορούμενο, ἔνοχο γιὰ πολλὰ ἐγκλήματα, καὶ ἀπὸ τὴν πολλὴν του εὐσπλαχνία ὄχι μόνο νά τὸν ἀθώνει ἀλλὰ νά τὸν κάνει συμπάρεδρο στὸν θρόνο του. Καί μάλιστα γιὰ νά συμβεῖ αὐτό, δέχεται ὁ ἐπουράνιος Κριτὴς καὶ Θεὸς νά γίνει «κατάκριτος» καὶ νά καταδικαστεῖ ἀπὸ ἐμᾶς ὡς κακοῦργος στὴν ἐσχάτη τῶν ποινῶν. Πῶς νά μὴ χαρακτηρίσει ὁ Παῦλος «ὑπερβάλλοντα» τὸν πλοῦτο τῆς χάριτός του; Ἡ ὑπερβολή, βέβαια, αὐτοῦ τοῦ πλοῦτου θά φανεῖ κυρίως μετὰ τὴ μελλοντικὴ ἔλευση τοῦ Σωτῆρος, ὅταν καὶ ὁ πρῶν διώκτης θά καθίσει, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι, σὲ θρόνο, γιὰ νά κρίνουν τίς φυλές τοῦ Ἰσραὴλ. Ὅμως ἤδη μέσα στὴν Ἐκκλησία ἀπολαμβάνουμε τὴν πρόγευση τοῦ μεγάλου πλοῦτου τῆς χάριτος.

Καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος, προχωρώντας τὴ σκέψη τοῦ Παύλου, ὑπερθεματίζει: « ὄντως ὑπερβάλλον ὁ πλοῦτος· ὄντως ὑπερβάλλον τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Κι ἂν ἀκόμα εἶχες μυριάδες ζωές, δὲν θά τίς θυσιάζες γιὰ

Μετάφραση τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς

Ἀδελφοί, ὁ Θεός, ἐπειδὴ εἶναι πλούσιος εἰς εὐσπλαγχνίαν ἕνεκα τῆς πολλῆς ἀγάπης μὲ τὴν ὁποίαν μᾶς ἀγάπησε, ἄν καὶ ἤμαστε νεκροὶ ἕνεκα τῶν παραπτωμάτων, μᾶς ἐζωοποίησε μαζί μὲ τὸν Χριστόν, –διὰ χάριτος εἴσθε σωσμένοι–, καὶ μᾶς ἀνέστισε μαζί καὶ μᾶς ἐκάθισε μαζί εἰς τὰ ἐπουράνια ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διὰ τὴν εἰς τοὺς μέλλοντας αἰῶνας τὸν ὑπερβολικὸν πλοῦτον τῆς χάριτός του εἰς καλωσύνην πού ἔδειξε σ' ἐμᾶς διὰ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ. Διότι διὰ τῆς χάριτος εἴσθε σωσμένοι διὰ τῆς πίστεως καὶ αὐτὸ δέν προέρχεται ἀπὸ σᾶς, ἀλλὰ εἶναι τοῦ Θεοῦ δῶρον, ὄχι ἀπὸ ἔργα, διὰ τὴν μὴ μπορῆ κανεῖς νὰ καυχηθῆ. Διότι εἴμεθα δικό του ἔργον, δημιουργηθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ δι' ἔργα ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς προετοίμασε, διὰ τὴν ἀποτελέσουν τὸν τρόπον τῆς ζωῆς μας.

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλα, Ἀρχιμ. Εὐδ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ)

Ἐκεῖνον; Δέν θά ἔπρεπε γιὰ τὸν Χριστό καὶ στή φωτιά νὰ εἶσαι ἕτοιμος νὰ πέσεις;». Ὁ ἅγιος Ἰωάννης, αὐθεντικὸ «ἠχεῖο» τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθῶν, ἀβίαστα ὀδηγεῖται στὴν ἀνάγκη καὶ τῆς δικῆς μας «συνεργίας», στή δική μας εὐθύνη γιὰ τὴν προσοικείωση τῆς σωτηρίας. Τό ἴδιον ξεκάθαρα καὶ ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος ὅτι σωζόμεστε ὄχι μόνο «χάριτι» Θεοῦ ἀλλὰ καὶ «διὰ τῆς πίστεως» τῆς δικῆς μας. Ἡ σωτηρία, λοιπόν, δίδεται μὲν δωρεάν, ἀλλὰ οὔτε μαγικά οὔτε ὑποχρεωτικά σέ ὄλους. Μιά ἐξαναγκαστικὴ σωτηρία, ἴδιον ὁ ἅγιος Θεοφύλακτος, θά «ἐλυμαίνετο τὸ αὐτεξούσιον» τοῦ ἀνθρώπου· θά καταργοῦσε τὴν ἐλευθερία μας. Θά τό πεί καὶ στοὺς Ρωμαίους ὁ Παῦλος ὅτι ἡ σωτηρία προσφέρεται δωρεάν ἀπὸ τὸν Θεὸ μὲ τὸ Εὐαγγέλιο, πού εἶναι «δύναμις Θεοῦ εἰς σωτηρίαν (ὄχι ὅμως σέ ὄλους ἀπροϋποθέτως ἀλλὰ) παντὶ τῷ πιστεύοντι». Καὶ φυσικά «ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστίν» (Ἰακ. 2,20).

Καρπὸς καὶ ὄχι προϋπόθεση

Μόνο πού τὰ ἔργα δέν προηγούνται ἀλλὰ ἔπονται τῆς σωτηριώδους δωρεᾶς τῆς θείας χάριτος. Μὲ αὐτὴ τὴν τόσο φωτεινὴ ἀποσαφήνιση κλείνει τὴ σημερινὴ περικοπὴ ὁ θεοφώτιστος Ἀπόστολος. Στὴ φράση «κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς» προσδιορίζεται ἐπιγραμματικά ἡ σχέση ἔργων καὶ σωτηρίας μὲ τὴν ἔννοια ὅτι τὰ ἔργα δέν ἀποτελοῦν προϋπόθεση ἀλλὰ συνέπεια τῆς σωτηρίας. Γίναμε, δηλαδή, καινούργια κτίση ὄχι μὲ τὰ ἔργα πού κάναμε –τὰ ὁποῖα οὐσιαστικά μᾶς ὀδηγοῦσαν στὸν θάνατο– ἀλλὰ γιὰ τὴν νὰ κάνουμε καλὰ ἔργα, μὲ τὰ ὁποῖα φανερώνεται ἡ ἀναγέννησή μας. Ὅσο αὐτονόμη εἶναι ἡ ἀναπνοὴ γιὰ τὸν ζωντανό ἄνθρωπο, τόσο αὐτονόμη ἐκδήλωση τοῦ σωσμένου ἀνθρώπου εἶναι ἡ ἀγαθοεργία. Ὅταν στηρίζουμε τὴ σωτηρία μας στὰ ἔργα μας καὶ νομίζουμε ὅτι τὴν ὀφείλομε σ' αὐτά, μεταβάλλ-

24 Νοεμβρίου 2019: ΚΥΡΙΑΚΗ ΓΓ' ΛΟΥΚΑ

Κλήμεντος ἐπισκόπου Ρώμης († 101). Πέτρου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας († 311).
Ἦχος: πλ. β' – Ἑωθινόν: Α' – Ἀπόστολος: Ἐφες. β' 4-10 – Εὐαγγέλιον: Λκ. ιν' 18-27.

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 1 Δεκεμβρίου, ΙΔ' Λουκά.
Ἀπόστολος: Ἐφες. β' 14-22 – Εὐαγγέλιον: Λκ. ιν' 35-43.

λοῦμε τὸν Χριστιανισμό σὲ ἀνθρωποκεντρικὸ θρήσκευμα, πού καθιστᾶ περιττὴ τὴ θυσία τοῦ Σταυροῦ καὶ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ.

Σὲ μιὰ τέτοια περίπτωση, ἐλάχιστα θὰ διέφερε ὁ Χριστιανισμὸς ἀπὸ τὸν νομοκεντρικὸ ἰουδαϊσμὸ ἀλλήλα καὶ ἀπὸ τὴν ἀνθρωποκεντρικὴ προχριστιανικὴ εἰδωλοπλατρία. Οἱ δύο αὐτοὶ πειρασμοὶ δὲν εἶναι ἄγνωστοι στὴν ἐποχὴ μας. Καὶ σήμερα τὰ εἰδωλα πού δημιουργεῖ ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος νομίζει ὅτι τοῦ δίνουν περισσότερη ἀσφάλεια παρά ἡ υπεύθυνα ἀποδοχὴ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ· καὶ ἐπίσης ἡ καταφυγὴ στὴν ἐξωτερικὴ μόνο τήρηση τοῦ θρησκευτικοῦ τύπου δημιουργεῖ μιὰ στέγη αὐτοπροστασίας καὶ γεννᾷ μιὰ ψευδὴ εὐφορία καὶ ἀτομικὴ ἱκανοποίηση. Ἐναντίον τῶν δύο αὐτῶν ἐλκυστικῶν πειρασμῶν στρέφεται ὁλόκληρη ἡ Καινὴ Διαθήκη.

Ἀρχιμ. Β. Λ.

Νέα πολυτελής λειτουργικὴ ἔκδοση

ΘΕΙΟΝ ΚΑΙ ΙΕΡΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ὁμοιον κατὰ πάντα πρὸς τὸ ἀναγινωσκόμενον ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις

(σχῆμα 14X21 ἑκατ., σελ. 624, χρυσόδετο)

Κυκλοφορήθηκε ἀπὸ τίς ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας σὲ ἀναθεωρημένη, πολυτελὴ καὶ χρυσόδετη ἔκδοση τὸ «Θεῖον καὶ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον» σὲ εὐχρηστο σχῆμα (14X21 ἑκατ.). Περιέχει κατὰ σειρὰν τίς ἀναγινωσκόμενες περικοπὲς τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν (Ἰωάννου, Ματθαίου, Λουκά καὶ Μάρκου), τὰ Εὐαγγέλια τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, τὰ ἕνδεκα Ἑωθινὰ Εὐαγγέλια, τῶν ἀκινήτων ἑορτῶν, τῆς θείας Λειτουργίας σὲ μνήμης Ἀγίων, καθὼς καὶ τὰ Εὐαγγέλια σὲ διάφορες περιστάσεις. Ἡ ἔκδοση εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου δίχρωμη, καὶ συμπληρῶνεται μὲ χρυσικοὺς Πίνακες, ὅπως Κυριακοδρόμιο κ.ἄ.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: Κάθε Σάββατο καὶ ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τὸ κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου», στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου) Ἀθήνα. Προηγεῖται ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰασιῶ 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδόσις - Διευθυντὴς· Μητροπολίτης Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξις, τηλ. 210.7272.331. Διευκρίαιωση, τηλ. 210.7272.388. Ὑπὸ τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ' ὅλο τὸν κόσμο μὲσω Διαδικτύου: www.apostoliki-diakonia.gr
